

UCHWAŁA NR XXI/103/26
RADY MIEJSKIEJ W PIĄTKU

z dnia 23 stycznia 2026 r.

w sprawie rozpatrzenia petycji dotyczącej pomników przyrody w Gminie Piątek

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r., o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153, poz. 1436) w związku z art. 9 ust. 2 i art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870), po zapoznaniu się ze stanowiskiem Komisji Skarg, Wniosków i Petycji uchwala się, co następuje:

§ 1. Rada Miejska w Piątku, po rozpatrzeniu petycji Dariusza Majewskiego z dnia 4 listopada 2025 r. oraz po zapoznaniu się ze stanowiskiem Komisji Skarg, Wniosków i Petycji w przedmiotowej sprawie w części:

- 1) dotyczącej zmiany - aktualizacji prawa miejscowego w zakresie funkcjonowania 5 pomników przyrody, tj. utworzenie uchwały Rady Miejskiej w sprawie pomników przyrody znajdujących się na terenie gminy Piątek w celu dostosowania prawa miejscowego do aktualnych przepisów wynikających z ustawy o ochronie przyrody i wyeliminowania niejasności w zakresie sprawującego nadzór – uznaje petycję za zasadną;
- 2) dotyczącej wydania stosownego polecenia lub przyjęcia uchwały zobowiązującej organ wykonawczy do cyklicznego przedstawiania Radzie Miejskiej – nie rzadziej niż raz na rok lub raz na dwa lata Raportu dotyczącego aktualnego stanu pomników przyrody, obejmującego ocenę ich zdrowotności, kompletności oznakowania, stanu otoczenia oraz potrzeb w zakresie niezbędnych prac pielęgnacyjnych – uznaje petycję częściowo za zasadną.

§ 2. Uzasadnienie sposobu rozpatrzenia petycji zawarto w załączniku do uchwały.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Przewodniczącemu Rady Miejskiej, zobowiązując do poinformowania składającego petycję o sposobie jej rozpatrzenia.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady
Miejskiej w Piątku

mgr Agnieszka Wójcik

Załącznik do uchwały nr XXI/103/26

Rady Miejskiej w Piątku

z dnia 23 stycznia 2026 r.

Uzasadnienie

do uchwały w sprawie rozpatrzenia petycji z dnia 4 listopada 2025 r. dotyczącej pomników przyrody w Gminie Piątek

Zgodnie z art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870) Rada Miejska w Piątku jest organem właściwym do rozpatrywania petycji składanych do organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego.

Petycja Dariusza Majewskiego, która wpłynęła do Rady Miejskiej w Piątku w dniu 4 listopada 2025 r., i dotyczyła:

1) zmiany - aktualizacji prawa miejscowego w zakresie funkcjonowania 5 pomników przyrody, tj.

utworzenia uchwały Rady Miejskiej w sprawie pomników przyrody lub aktualizacji danych pomników przyrody znajdujących się na terenie gminy Piątek w celu dostosowania prawa miejscowego do aktualnych przepisów wynikających z ustawy o ochronie przyrody i wyeliminowania niejasności w zakresie sprawującego nadzór;

2) wprowadzenie do programu ochrony środowiska bardziej szczegółowych zapisów „każdy pomnik przyrody jest wizytowany raz na rok lub raz na dwa lata i podczas takiego przeglądu w terenie sprawdzane są: kompletności i widoczności oznakowania, ogólny wizualny stan zdrowia, przestrzeganie zakazów (np. porządek, niszczenie, zaśmiecanie itp.) i ewentualne potrzeby działań ochronnych i zapobiegawczych; dane te są zapisywane, przekazywane Burmistrzowi i przekazywane Radzie jako dowód ochrony” celem zapewnienia prawidłowej ochrony pomników przyrody i prawidłowej realizacji programu ochrony środowiska.

Petycja została przekazana Komisji Skarg Wniosków i Petycji w celu przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego i rozpatrzenie sprawy oraz przekazanie wypracowanego rozstrzygnięcia Przewodniczącemu Rady, który przedmiot sprawy przedstawi Radzie Miejskiej do rozpatrzenia.

Komisja Skarg, Wniosków i Petycji na posiedzeniu w dniu 16 stycznia 2026 r. dokonała analizy petycji i ustaliła, że Wnioskodawca w uzasadnieniu petycji podał: „zgodnie z ustawą o ochronie przyrody z 2004 roku, jedynym zarządzającym pomnikami przyrody na swoim terenie są rady gmin wraz z wójtem. Zgodnie z rozporządzeniem ministra środowiska z 2012 roku o Centralnym Rejestrze Form Ochrony Przyrody (CRFOP) prowadzonym przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska (GDOŚ) to rady gmin są zobowiązane do uaktualnienia Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody w zakresie danych dotyczących pomników przyrody znajdujących się na ich terenie. Odbywa się to w formie uchwał po uzgodnieniu z RDOŚ i finalnie wysłaniu do Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska. Zgodnie z art. 21 pkt 4 ustawy z dnia 23.01.2009 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w organizacji i podziale zadań administracji publicznej w województwie (Dz. U. z roku 2009 Nr 92, poz. 753 ze zm.), rady gmin przejęły wszystkie kompetencje organów, które utworzyły lub ustanowiły pomniki przyrody w przeszłości. Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy o samorządzie gminnym zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy, przy czym zadania własne obejmują między innymi sprawy ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej. Wskazanie sprawującego nadzór jest aktualnym wymogiem w procedurze tworzenia uchwał ustanawiających pomniki przyrody i wynika on z art. 44 punkt 2 ustawy o ochronie przyrody. Na terenie Gminy Piątek zgodnie z danymi CRFOP winno znajdować się przynajmniej 5 pomników przyrody – na wszystkie 5 z terenu gminy, które funkcjonują, ale zostały utworzone przez organy, które już nie istnieją lub nie posiadają kompetencji do zarządzania pomnikami przyrody albo w akcie ustanawiającym nie wskazano sprawującego nadzór zgodnego z ustawą o ochronie przyrody. Po dacie 01.08.2009 r. wszedł w życie przepis art. 21 pkt 4 ustawy z dnia 23.01.2009 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w organizacji i podziale zadań administracji publicznej w województwie, który przyznaje kompetencje w tym zakresie radom gmin. Kompetencje te są zgodne z ustawą o ochronie przyrody z 2004 roku. Jednak w „starych”, „dawnych” aktach prawnych kompetencje pozostały niezmienione. Jest to

przyczyna i powód nieporozumień np. w zakresie określenia zarządzającego. Ponadto istnieje niezgodność w tym zakresie pomiędzy ustawami – aktami wyższego rzędu – ustawą o ochronie przyrody z 2004 roku, a uchwałami mniejszego rzędu – aktami ustanawiającymi pomniki przyrody (prawo miejscowe). W 2018 roku NIK przeprowadził kontrolę 29 gmin w zakresie lokalnych form ochrony przyrody. NIK wydał rekomendacje dla wójtów, burmistrzów, prezydentów. Wnioskował między innymi o: „Dokonanie przeglądu stanu lokalnych form ochrony przyrody oraz ustalenie niezbędnych potrzeb dla ich zabezpieczenia; (...) **podjęcie działań dla zgodnego z przepisami prawa i stanem faktycznym uregulowania w aktach prawa miejscowego funkcjonowania lokalnych form ochrony przyrody**; (...) przekazywanie bieżących danych o ustanowieniu i zniesieniu formy ochrony do regionalnych dyrekcji ochrony środowiska i GDOŚ oraz zaktualizowanego ich stanu”. Wnioskodawca podkreślił, iż „na podstawie danych w CRFOP i Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego nie można stwierdzić, aby Gmina Piątek przeprowadziła takie działania od tamtego czasu do chwili obecnej. Celem niniejszej petycji jest poproszenie Rady Miejskiej w Piątku o podjęcie działań w celu zmian prawa miejscowego i dostosowania „dawnych” aktów prawa miejscowego do wymogów aktualnego stanu prawnego, zgodnego z tymi w ustawach. Jest to również ważne dla uniknięcia nieporozumień lub niejasności interpretacyjnych w zakresie organu sprawującego nadzór nad tymi formami ochrony.”

Ponadto Wnioskodawca zaznaczył, iż „przepis art. 18 ustawy z 27.04.2001 r. - Prawo ochrony środowiska – nałożył na jednostki samorządu terytorialnego obowiązek opracowania dwuletnich raportów z realizacji programów ochrony środowiska. Z wykonania programów organ wykonawczy gminy sporządza co dwa lata raporty, które przedstawia się radzie gminy.”

Wnioskodawca przedstawił przykładowy wzór formularza raportu okresowej kontroli pomników przyrody w roku 2025, który zawiera kilka przykładów pomników przyrody z Gminy Piątek oraz wnioskował w petycji o uzupełnienie oznakowania na aktualne: wyraźnie zielone orzełki z koroną.

Zaapelował o wprowadzenie takich zasad ochrony i takiego systemu raportowania aby drzewa, miejsca, obiekty chronione były rzeczywiście objęte ochroną.

Komisja, na posiedzeniu w dniu 16 stycznia 2026 r., po dokładnej analizie petycji i wszystkich argumentów podanych przez Wnioskodawcę oraz sprawdzeniu aktualnych informacji w tym zakresie uznała petycję za zasadną w punkcie pierwszym dotyczącym aktualizacji prawa miejscowego. Członkowie Komisji uważają jednogłośnie (w głosowaniu: za - 5, przeciw – 0, wstrzymujących się – 0), że należy podjąć uchwałę w sprawie aktualizacji stanu prawnego pomników przyrody (zaktualizować liczbę, zdrowotność, kompletność oznakowania) tym samym uporządkować wiedzę i wyeliminować niejasności w tym zakresie. Punkt drugi petycji to wniosek o przyjęcie uchwały zobowiązującej organ wykonawczy do cyklicznego przedstawiania Radzie Miejskiej raportu dotyczącego aktualnego stanu pomników przyrody – nie rzadziej niż raz na rok lub raz na dwa lata. Komisja jednogłośnie uznała ten punkt częściowo zasadny. Z uwagi na to, że ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r., poz. 1478 z późn. zm.), a w szczególności art. 44 tejże ustawy nie zawiera delegacji ustawowej obligującej Wójta do przedstawiania Radzie Gminy raportu dotyczącego aktualnego stanu pomników przyrody, obejmującego ocenę ich zdrowotności, kompletności oznakowania, stanu otoczenia oraz potrzeb w zakresie niezbędnych prac pielęgnacyjnych, Komisja jedynie rekomenduje, by taki raport był wykonywany raz na dziesięć lat. Dziesięcioletni okres spowoduje, że zmiany które zajdą w stanie pomników przyrody będą bardzo dobrze widoczne, a stworzenie raportu nie będzie generowało corocznych kosztów (w głosowaniu: za - 5, przeciw – 0, wstrzymujących się – 0).

W związku z powyższym, na podstawie § 58 ust. 7 Statutu Gminy Piątek, Komisja przygotowała opinię i przedstawiła Przewodniczącemu Rady Miejskiej.

Uwzględniając powyższe postanowiono, jak w treści uchwały.